

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра археології, спеціальних історичних правознавчих і дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри археології,
спеціальних історичних і правознавчих
дисциплін

Олександр ФЕДЬКОВ

«26» серпня 2026 р.

Зі змінами:

18 вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРДАВИ І ПРАВА»

для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузь знань **А Освіта**
спеціальності **А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)**
предметна спеціальність **А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)**
за освітньо-професійною програмою **Середня освіта (Історія та правознавство)**
мова навчання **українська**

2026 -2027 навчальний рік

Розробники програми:

Володимир АДАМОВСЬКИЙ, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

Ухвалено на засіданні кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін

Протокол № 8 від 26 серпня 2026 року

Завідувач кафедри Олександр ФЕДЬКОВ

Зі змінами:

Протокол № 9 від 18 вересня 2026 року

Завідувач кафедри Олександр ФЕДЬКОВ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

Анна СЕМЕНЮК-ПРИБАТЕНЬ

ВСТУП

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Метою викладання навчальної дисципліни «Основ теорія держави і права» є засвоєння здобувачами вищої освіти основних теоретичних понять та категорій теорії держави та права, розуміння ними сутності таких явищ як держава і право, їхню роль у суспільному житті, закономірності побудови правової держави, формування у них високого рівня правової свідомості та правової культури, вміння тлумачити і правильно застосовувати нормативно-правові акти в практичній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти, засвоювати специфічну фахову термінологію, вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі.

1.2. Завдання вивчення дисципліни «Основ теорія держави і права» є пізнання та засвоєння здобувачами вищої освіти основних понять про державу та право, їх сутність, структуру та призначення у системі державотворення; вироблення компетенцій щодо аналізу та застосування отриманих знань; розвиток у здобувачів вищої освіти навиків самостійної творчої роботи при закріпленні теоретичних знань у ході вивчення дисципліни.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Історія та правознавство»	Середня освіта (Історія та правознавство»
Рік навчання / рік викладання	перший/2026-2027	перший/2026-2027
Семестр вивчення	1	1
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	36	10
Лекційні заняття	18	6
Семінарські заняття	18	4
Самостійна та індивідуальна робота	54	80
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

3.Статус дисципліни. Навчальна дисципліна належить до обов'язкових освітніх компонентів професійної підготовки.

4.Передумови для вивчення дисципліни:

Методика вивчення дисципліни передбачає врахування взаємозв'язків основних тем курсу з поняттями, термінами і категоріями правових дисциплін у процесі вивчення яких студенти могли б отримати розуміння сутності таких явищ як держава і право, їхню роль у суспільному житті, закономірності побудови правової держави, формування у них високого рівня правової свідомості та правової культури.

Освітній компонент пов'язаний із такими навчальними дисциплінами як: «Філософія», «Історична та правова інформатика», «Історія України» тощо.

5. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки.

Загальні компетентності:

ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 02	Здатність вчитися і бути сучасно навченим.
ЗК 03	Здатність критично та креативно мислити, виявляти ініціативу і мотивувати людей та рухатися до спільної мети, а також навчатися протягом всього життя.
ЗК 05	Володіння основами української мови за професійним спрямуванням та здатність її застосування у професійній діяльності.
ЗК 08	Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 09	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 15	Розуміння феномену культури, її ролі в житті українського
--------------	---

СК 16	Здатність застосовувати теоретичні знання у навчальній та професійній діяльності, захищати законні права і інтереси суб'єктів освітнього процесу.
СК 17	Вміння формулювати оцінки і версії історичних подій відповідно до загальнолюдських цінностей певного часу та певної групи людей.

6. Очікувані результати навчання:

Програмні результати навчання:

ПРН 03	Вміти інтегрувати базові засади філософії у проведення історичних досліджень. Співвідносити історію філософської думки із загальноісторичним розвитком.
ПРН 07	Інтегрувати знання конституційного, цивільного, сімейного, кримінального та адміністративного, трудового права у професійну діяльність; проектувати знання з галузей права на історичні події, процеси та явища сьогодення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні та допоміжні методи дослідження державно-правових явищ;
- різноманіття концепцій про походження держави і права;
- поняття та ознаки держави, її функції;
- форму держави та її елементи: форми правління, устрою, режиму;
- принципи формування і діяльності державного апарату;
- права людини, міжнародний захист прав людини;
- сутність права, його функції, форму та соціальну цінність;
- місце права в системі соціальних норм;
- закономірності побудови правової держави;
- структуру права та законодавства;
- принципи права (верховенство права, розподілу державної влади, та ін.);
- правотворчість, правозастосування і тлумачення норм права;
- поняття правомірної поведінки, правопорушення та юридичну відповідальність;
- законність і правопорядок;
- основні напрямки правової реформи в Україні.

вміти:

- використовувати загальні поняття і категорії;
- застосовувати теоретичні знання в юридичній практиці;
- знаходити необхідну юридичну та іншу суспільну літературу для поповнення своїх теоретичних знань;
- розрізняти окремі типи держави та характерні їм функції;
- визначати основні шляхи побудови суверенної, соціальної,

- демократичної правової держави;
- розмежовувати правові відносини в суспільстві;
- давати аналіз і тлумачення нормам права, нормативно-правовим актам;
- використовувати правові процедури захисту прав і свобод людини;
- виділяти основні етапи і стадії правотворчого процесу.

7. Методи навчання. Словесні, наочні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний метод, демонстрація, метод проблемного викладу матеріалу (ігрові методи, дискусійна панель тощо).

8. Засобами діагностики результатів навчання є опитування, виконання семінарських, тести, самостійна робота, модульна контрольна робота, екзамен, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та ін.

9. Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Разом	Лекції	Практичні	Самостійна
	Кількість годин			
Змістовий модуль 1. Теорія держави				
Тема 1. Поняття, предмет, методи та функції теорії держави і права.	7	2		5
Тема 2. Походження, сутність, основні риси та тип держави. Загальна характеристика теорій походження держави.	4		2	2
Тема 3. Функції держави.	7	2		5
Тема 4. Форми держави	4		2	2
Тема 5. Механізм та апарат держави	7	2		5
Тема 6. Громадянське суспільство та правова держава.	4		2	2
Тема 7. Держава, право та особа.	5			5
Змістовий модуль 2. Теорія права				
Тема 8. Поняття, походження та функції права.	5		2	3
Тема 9. Правоутворення та форми (джерела) права.	6	2	2	2
Тема 10. Система права та систематизація нормативно-правових актів.	7	2	2	3
Тема 11. Реалізація права.	7	2		5
Тема 12. Тлумачення правових норм.	6		2	4

Тема 13. Правові відносини.	7	2		5
Тема 14. Правомірна поведінка. Юридична відповідальність.	7	2	2	3
Тема 15. Правосвідомість і правова культура.	7	2	2	3
Підготовка до модульної контрольної роботи				
Разом:	90	18	18	54

10. Форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів при обговоренні теоретичних питань, виконанні практичних завдань, а також у формі тестування та ін. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Форма підсумкового контролю: екзамен

11. Критерії оцінювання результатів навчання.

Увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів.

Участь в роботі упродовж семестру – **60 балів**.

В поточне оцінювання включається: семінарські заняття – 23 бали, модульна контрольна робота – 25 балів, самостійна робота – 12 балів.

Поточний контроль

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на одному семінарському занятті за умови виконання усіх різновидів роботи, передбачених планом заняття – 12 балів. Рейтинговий бал за результатами семінарських занять – **23 бали**.

Умови допуску до підсумкового контролю: обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність упродовж семестру на семінарських заняттях, відвідування/відпрацювання усіх семінарських занять, написання МКР та виконання завдань самостійної роботи.

Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума
Змістовий модуль 1				100
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	Екзамен	
23 бали	25 балів	12 балів	40 балів	

Оцінювання семінарського заняття

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12-бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так» чи „ні». Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спроби розповісти суть заданого матеріалу, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так» чи „ні». Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості узагальнення. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний певною мірою відтворити його; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає половину навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості узагальнення але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте

		недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію; здатен скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він достатньо вільно застосовує вивчений матеріал; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і

		розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка»

URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

Оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота полягає у виконанні здобувачами вищої освіти есе із запропонованого переліку тем.

Вимоги до есе:

– Обсяг – 2-3 сторінки.

У **вступі** необхідно:

окреслити ціннісну проблему (а не просто тему);

пояснити, чому вона є важливою для європейської цивілізації;

сформулювати чітку тезу, пов'язану з європейськими цінностями.

Основна частина

- розкриває цінність або аспект (свобода, право, гідність, солідарність, верховенство права, відповідальність);
- показує історичні витоки цієї цінності;

- аналізує конкретні приклади (події, ідеї, інститути);
- містить інтерпретацію, а не простий опис.

Висновки:

узагальнити ціннісні аргументи;
показати значення теми для сучасної Європи;
зробити підсумкове осмислення, а не повтор тексту.

Максимальний бал за виконання самостійної роботи – 12 балів. Мінімальний бал, необхідний для зарахування есе – 7 балів.

Оцінювання модульної контрольної роботи (25 балів)

Після вивчення усього матеріалу здобувачі вищої освіти пишуть модульну контрольну роботу (МКР).

Модульна контрольна робота (МКР) є обов'язковою складовою підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з освітнього компоненту "Історія середніх віків". Вона розрахована на 1 год. і складається з чотирьох варіантів. Кожен з варіантів складається з трьох рівнів: перший рівень включає чотири питання тестового характеру. Другий рівень включає в себе чотири поняття, зміст яких необхідно розкрити. Третій рівень містить два питання творчого характеру.

За виконання завдань першого рівня здобувач вищої освіти може отримати максимум 5 балів, за завдання другого рівня – 8 балів, за третій – творчий рівень – 12 балів. Максимальний бал за МКР – **25 балів**, мінімальний – 13 балів.

З освітнього компоненту здобувачі вищої освіти пишуть одну модульну контрольну роботу.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання		
Шкала ECTS	Бали	Критерії оцінювання
«відмінно»	22–25 балів	Здобувач вищої освіти у відповідях на питання демонструє глибокі знання, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповіді на поставлене завдання.
«добре»	17–21 балів	Результати відповідей здобувача вищої освіти відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.

«задовільно»	13–16 балів	Відповіді здобувача вищої освіти на питання дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.
«незадовільно»	0–12 балів (не зараховано)	Відповіді здобувача вищої освіти на питання не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: <https://integrity.kpnu.edu.ua/>

Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ІІІ чітко визначено “Положенням про використання штучного інтелекту в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка”, введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL: <https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view>

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі). URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;

- громадська або волонтерська діяльність.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з освітнього компоненту здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов’язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, який складає 60% від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;
- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості;
- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідовує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;
- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» URL : https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Для проведення лекційних і семінарських занять, а також контролю за самостійною роботою здобувачів вищої освіти використовуються мультимедійний проєктор, екран для проєктора, ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet.

14.Рекомендована література

Основна

1. Філіпенко Н. Є., Каніщев Г. Ю., Тур І. Ю., Мандрика Л. М., П'янова Я. В. Теорія держави і права : навч. посіб. / за ред. О. М. Литвинова. Харків : ХАІ, 2026. 191 с.
2. Куракін О. М., Забзалюк Д. Є., Загуменна Ю. О. Практикум з навчальної дисципліни «Теорія держави та права» : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2026. 155 с. ISBN 978-617-8785-52-9.
3. Адамовський В. І. Основи соціально-правових відносин в суспільстві : навч.-метод. посіб. : модуль 2 : Правознавство [Електронне видання]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. 162 с.
4. Шульга А. М. Теорія держави і права : навч. посіб. : кн.-конспект. Харків : Майдан, 2025. 675 с. ISBN 978-966-372-944-2.
5. Сухонос В. О. Теорія права та держави : підручник / за ред. В. Сухоноса. Суми : Університетська книга, 2025. 596 с.

6. Машков А. Д. Теорія держави і права : підручник. Київ : Алерта, 2024. 452 с.
7. Пендюра М. М. Теорія держави та права : курс інтерактивних лекцій. Київ : 7БЦ, 2023. 468 с.
8. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести : підручник. 3-тє вид., стереотип. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 584 с.
9. Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г. Теорія держави і права : підручник. Практикум. Тести. 3-тє вид., стереотип. Київ : Юрінком Інтер, 2022. 584 с.
10. Власенко В. П. та ін. Теорія держави та права : навч. посіб. / за заг. ред. С. Д. Гусарева. Київ : 7БЦ, 2022. 472 с.
11. Крижановський А. Ф., Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г., Скуріхін С. М., Іванчук В. Є. Загальна теорія права та держави : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти Національного університету «Одеська юридична академія», факультетів: ФПС, СПФ, ФМПВ [Електронне видання]. Одеса : Фенікс, 2022. 258 с.
12. Ярмол Л. В., Кельман М. С. Теорія держави і права : практикум для студентів ден. форми навчання першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти спец. 081 «Право». Львів : Галицька видавнича спілка, 2022. 115 с.
13. Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підручник. 4-тє вид., стереотип. Київ : Алерта, 2021. 528 с.
14. Ніколенко Л. М., Іванюта Н. В., Батечко А. І. Теорія держави і права : навч. посіб. Київ : Дакор, 2021. 215 с.
15. Тицька Я. О., Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г., Атаманова Н. В., Арабаджи Н. Б. Теорія держави і права : навч. посіб. Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2021. 193 с.
16. Фатхутдінова О. В., Куненко І. С., Максимова Л. О., Хлабистова К. В. Теорія держави та права : навч. посіб. Київ : Кит, 2021. 454 с.
17. Бариська Я. О., Погорелова З. О., Попович Т. П. Загальна теорія права і держави : навч. посіб. Ужгород : Вид-во Олександрії Гаркуші, 2021. 550 с.
18. Заморська Л., Карвацька С. Теорія права : навч.-метод. посіб. Чернівці : ЧНУ ім. Юрія Федьковича : Рута, 2021. 631 с.
19. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права : навч. посіб. Львів : Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2021. 256 с.

Додаткова література:

20. Антоненко М. І., Котова Л. В. Методичні вказівки до семінарських (практичних) занять з дисципліни «Теорія держави і права» для студентів за спеціальністю D8 «Право». Ч. 1. Київ : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2026. 67 с.
21. Антоненко М. І., Котова Л. В., Сергієнко Г. С., Бутков О. І. Методичні вказівки до семінарських (практичних) занять з дисципліни «Теорія держави і права» для студентів за спеціальністю D8 «Право». Ч. 2. Київ : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2026. 63 с.

22. Набокова О. Г. Методичні рекомендації до написання й оформлення контрольних робіт та рефератів з навчальної дисципліни «Теорія держави та права». Миколаїв : НУК, 2025. 96 с. ISBN 978-966-321-483-2.
23. Правова держава : щорічник наукових праць Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України. Вип. 34. Київ, 2023. 892 с.
24. Правотворення і правотворчість в умовах воєнного стану та миробудівництва : монографія. До 75-річчя Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України / Н. М. Пархоменко, О. В. Скрипнюк, Н. М. Оніщенко та ін. ; кер. авт. кол. та за ред. Н. М. Пархоменко. Київ : Парламентське видавництво, 2023. 312 с.
25. Хоптяр Ю. А., Адамовський В. І., Баженов О. Л., Глушковецький А. Л., Лубчинський А. А., Семенюк-Прибатень А. В. Основи правознавства : навч. посіб. [Електронне видання]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 372 с.
26. Северінова О. Б. Теорія держави і права : навч. посіб. Київ : Дакор, 2021. 103 с.
27. Загальна теорія права і держави : навч.-метод. комплекс / уклад.: Я. О. Бариська, З. О. Погорелова, Т. П. Попович. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2021. 48 с.
28. Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г. Теорія держави і права : підручник. Практикум. Тести. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 584 с.
29. Кельман М. С. Загальна теорія права : підручник. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2020. 742 с.
30. Каткова Т. Г. Теорія держави і права : навч. посіб. у визначеннях і таблицях. 2-ге вид., допов. Харків : Право, 2020. 96 с.
31. Загальна теорія права : підручник / О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. І. Максимов, В. С. Смородинський та ін. ; за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020. 568 с.
32. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
33. Кельман М. С., Стратонов В. М. Загальна теорія права : підручник. 6-те вид., допов. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 742 с.
34. Тетарчук І., Дяків Т. Теорія держави і права. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 184 с.
35. Кравчук М. В. Теорія держави і права (опорні конспекти) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 3-тє вид., переробл. й доповн. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 524 с.
36. Теорія держави і права в схемах та таблицях : навч. посіб. / за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Київ : Хай-Тек Прес, 2020. 296 с.
37. Бобровник С. Загальна теорія права. Нормативний курс. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 596 с.
38. Орлова О. О., Кучук А. М., Мінченко О. В. Загальна теорія права : навч.-метод. посіб. Суми : Цьома С. П., 2020. 236 с.

39. Теорія держави і права в тестових завданнях : навч. посіб. / уклад. Л. Р. Наливайко та ін. ; за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 759 с.
40. Загальна теорія права : підручник / О. В. Петришин та ін. ; за ред. О. В. Петришина ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 564 с.
41. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести : підручник. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 584 с.
42. Марчук В. М., Ніколаєва Л. В., Гуржій Т. О. та ін. Теорія держави і права : підручник / за заг. ред. Л. В. Ніколаєвої, Т. О. Гуржії. Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2019. 424 с.
43. Крестовська Н. М., Матвеева Л. Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести : підручник для юрид. ВНЗ. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 581 с.
44. Бандурка О. М., Головка О. М., Передерій О. С. та ін. Теорія держави і права : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2018. 416 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Законодавство України : офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main>
3. Конституційний Суд України. URL: <https://ccu.gov.ua/>
4. Верховний Суд. URL: <https://supreme.court.gov.ua/>
5. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <https://www.nbuv.gov.ua/>
7. Національна юридична бібліотека НБУВ. URL: <https://nlu.org.ua/>
8. Національна академія правових наук України. URL: <https://nals.com.ua/>
9. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.edu.ua/>
10. Європейський суд з прав людини. URL: <https://www.echr.coe.int/>
11. HUDOC : база даних Європейського суду з прав людини. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/>
12. Рада Європи. URL: <https://www.coe.int/>
13. Організація Об'єднаних Націй. URL: <https://www.un.org/>
14. Кабінет Міністрів України. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>